

Handläggare
Johan Adolfsson
Telefon: 08-508 33 926

Till
Utbildningsnämnden
2014-01-16

Införande av öppna möten i facknämnder, kommunstyrelse och bolagsstyrelser – en viktig demokratireform i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 014-1659/2013.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Anders Carstorp
Utbildningsdirektör

Monica Söderman
T.f. stabschef

Sammanfattning

I en motion till kommunfullmäktige har Ann-Margarethe Livh m.fl. (V) lagt fram ett förslag om att facknämnderna, kommunstyrelsen och bolagsstyrelserna i Stockholmsstad ska ha öppna sammanträden och att det ska finnas möjlighet att lämna medborgarförslag till samtliga nämnder och bolagsstyrelser samt att facknämndernas, kommunstyrelsens och bolagsstyrelsernas sammanträden och dagordningar ska publiceras i lokalpressen.

Förvaltningen anser att frågan en ökad dialog mellan facknämnderna och medborgarna är viktig. Förvaltningen gör dock vid en sammantagen bedömning av de olika faktorerna att öppna möten eller medborgarförslag inom facknämnderna inte bör införas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom ledningsstaben.

Bakgrund/Ärendet

I en motion föreslår Ann-Margarethe Livh m.fl. (V) att facknämndernas, kommunstyrelsens och bolagsstyrelsernas sammanträden ska vara öppna samt att det ska finnas möjlighet för

invånare att lämna medborgarförslag till alla nämnder och bolagsstyrelser. Slutligen föreslår motionärerna att sammanträden och föredragningslistor ska annonseras i förväg i lokalpress. Motionärerna anför som grund till sitt förslag att stora ansvarområden har centraliserats. Därigenom har medborgarna möjlighet till direkt insyn och dialog minskats då facknämndernas sammanträden inte är öppna för allmänheten. Detta till skillnad från stadsdelsnämnderna där nämndsammanträdena är öppna och medborgarna i stadsdelarna kan lämna medborgarförslag.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Öppna nämndsammanträden

I 2 § 1 st. reglemente för stadsdelsnämnderna [Kommunal författningssamling 2010:5] framgår det att en av stadsdelsnämndernas uppgifter är att stärka den lokala demokratin inom respektive stadsdelsområde. Detta sker bland annat genom att hålla öppna nämndsammanträden och medborgarförslag.

Till skillnad från stadsdelsnämnderna måste det noteras att facknämnderna har ett stadsövergripande ansvar inom respektive ansvarsområde. Vad gäller utbildningsnämndens ansvarsområde så kan det konstateras att nämnden ansvarar för runt 100 000 barn och ungdomar inom sin verksamhet och i deras närhet finns det cirka 200 000 vårdnadshavare. Utöver dessa finns det många som är berörda och intresserade av utbildningsnämndens beslut. Detta i jämförelse med exempelvis Södermalms stadsdelsnämnd som har ca 123 000 invånare.

I proposition 1993/94:188 s. 56 anförde regeringen, avseende öppna nämndsammanträden, att nämndsammanträden är i princip slutna och att det är en grundläggande kommunalrättslig princip att en nämnd själv får avgöra vem som ska ha närvaro- och yttranderätt i nämnden. Enligt propositionen anförde regeringen att det är en kommunalrättslig praxis också att det ska krävas enlighet i nämnden för andra kategorier, än anställda och sakkunniga, av utomstående ska tillåtas närvara.

Syftet med öppna nämndsammanträden är att ge medborgarna möjlighet att ställa frågor till nämndens ledamöter samt att få möjlighet till att lyssna till nämndens diskussioner och beslut. Om öppna nämndsammanträden införs inom facknämnderna gör förvaltningen följande bedömningar. Med beaktande av det möjliga antalet närvarande av allmänheten som önskar yttra sig vid nämndens sammanträden gör förvaltningen den bedömningen att

inte alla kommer att få möjlighet att få yttra sig. De lokaler som idag används för nämndens sammanträden lämpar sig inte för att ha öppna sammanträden. Nämnden skulle därtill också behöva göra säkerhetsbedömningar inför varje nämndsammanträde för att säkerställa ledamöter/ersättares och tjänstemäns säkerhet. Detta sammantaget skulle det enligt förvaltningens bedömning leda till ökad administration för hanteringen av nämndens arbete.

Via tjänsten Insyn kan medborgarna inför nämndens sammanträden ta del av förvaltningarnas förslag till beslut. Efter nämndens sammanträden publiceras nämndens protokoll med beslut. I protokollen framgår förutom beslut också särskilda uttalanden och reservationer som de olika ledamöterna/ersättarna i nämnden har gjort.

Ett införande av öppna nämndsammanträden måste därför vägas mot en ökad administration för nämndens förvaltning och ökade kostnader. Vid en sammantagen bedömning gör förvaltningens bedömning att öppna sammanträden inom facknämnderna inte bör införas.

Medborgarförslag

På samma sätt som har anförts om öppna nämndsammanträden anser förvaltningen att det är viktigt att staden ständigt försöker utveckla dialogen mellan stadens medborgare och dess beslutsfattare. Det är viktigt att stadens medborgare känner att de kan nå beslutsfattare. Det är också viktigt att de goda idéer som stadens medborgare har tas till vara.

Inom stadsdelsnämnderna finns möjlighet för medborgarna i respektive stadsdel att lämna medborgarförslag. Detta är en del i stadsdelsnämndernas uppdrag att utveckla den lokala demokratin. Denna möjlighet finns inte, som motionärerna anför, inom facknämndernas område. Det finns dock möjlighet för medborgarna att på stadens webbplats möjlighet lämna synpunkter och idéer inom facknämndernas områden.

Med hänvisning till vad som har anförts ovan vad avser fackförvaltningarnas stadsövergripande ansvar gör förvaltningen den bedömningen att det skulle kunna innebära en avsevärd ökad ärendemängd för nämndens förvaltning att hantera. Att införa medborgarförslag torde därför leda till ökade kostnader för nämnden. Ett införande av medborgarförslag måste därför vägas mot en ökad belastning för nämndens förvaltning och ökade kostnader.

Vid en samlad bedömning är det förvaltningens bedömning att medborgarförslag inom facknämnderna inte bör införas.

Annonsering i lokalpress

Samtliga datum för utbildningsnämndens sammanträden under 2014 finns redan idag anslagna på webbtjänsten Insyn och kallelse med föredragningslista publiceras på Insyn cirka en vecka innan nämnden sammanträder. Förvaltningen anser därför att ytterligare annonsering inte är behövlig.

Ökad möjlighet för medborgarna att påverka

Som har anförts ovan så är det förvaltningens åsikt att kontakten mellan beslutsfattare och stadens medborgare är viktig. Förvaltningen är positiv till att utveckla nya former för att öka kontakten mellan facknämnderna och stadens medborgare, samt ge medborgarna bättre möjlighet till att få lämna sina synpunkter.

Redan idag har medborgarna möjlighet att kontakta ledamöter och ersättare i nämnderna. Via förtroendemannaregistret eVald som nås via Stockholms stads webbplats kan medborgarna få uppgifter om vilka personer som är ledamöter i respektive nämnd samt kontaktuppgifter.

Inom utbildningsnämndens verksamhetsområde fattas många av de beslut som påverkar brukarna (elever och vårdnadshavare) av rektor på skolnivå. Besluten fattas med stöd i särskild författning eller genom delegation. Av 4 kap 9-17 §§ Skollagen framgår det att brukarna ska ha möjlighet till inflytande över utbildningen i skolorna. Detta ger en möjlighet för brukarna att direkt till verksamheten (117 respektive 28 skolenheter inom grund- och gymnasieskolan i Stockholms stad) komma med idéer, förslag och synpunkter.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen samt att förklara beslutet för omedelbart justerat.

Bilaga

Motion om införande av öppna möten i facknämnder, kommunstyrelse och bolagsstyrelsen – en viktig demokratireform i Stockholms stad